

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 21.

Joi, 4 Iunie 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		c) CULTURĂ ȘI ARTĂ :	
Presa franceză	434	Presa franceză	434
„ braziliană	434	„ engleză	435
		„ austriacă	435
		„ cehoslovacă	435
		„ elvețiană	435
		„ braziliană	435
b) ECONOMIE ȘI FINANȚE :		d) BISERICEȘTI :	
Presa cehoslovacă	434	Presa engleză	436
„ maghiară	434		

II. MICA ÎNȚELEGERE

	Pag.
Presa cehoslovacă	436
„ iugoslavă	436
„ franceză	437
„ greacă	437

III. CHESTIUNEA ABISINIEI ȘI SANȚIUNILE

Presa italiană	437
„ franceză	438
„ engleză	440
„ germană	441
„ sovietică	442

IV. EVENIMENTELE POLITICE DIN AUSTRIA

Presa franceză	444
„ engleză	445

V. TURBURĂRILE DIN PALESTINA

Presa engleză	445
„ franceză	445
„ germană	445

VI. PROBLEME EUROPENE

Chestionarul britanic	446
Organizarea bazinului dunărean	446
Politica externă a U. R. S. S.	446
Un ziar sovietic despre politica externă a Germaniei	447

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa franceză.

Mareșalul Franchet d'Esperey a făcut unui redactor al ziarului LE JOUR, cu data de 3 Mai, următoarele declarații:

„Am făcut un pelerinaj. De mai mult timp M. S. Regele Carol îmi ceruse să vin la București, să-l fac o vizită. Voiam de asemenea să mă duc la Oplenatz, să mă închin pe mormântul Regelui Alexandru, care m'a considerat ca un prieten al Său.

„Ceea ce m'a isbit în România, este popularitatea de care se bucură M. S. Regele Carol. Am putut să-mi dau seama de lucrul acesta în cursul unei marelui reviste desfășurate la București, cu prilejul sărbătorii naționale, care coincide cu șederea mea acolo. Eram în tribuna oficială când M. S. Regele a sosit, precedat de o imensă ovație a mulțimii. Români iubesc pe Regele lor, pentru că este tânăr, activ și pentru că este un șef. Defilarea care s'a efectuat sub ochii mei mi-a dat impresia că nu numai armata, ci și poporul român, au un moral pe care numai un ideal îl poate da.

„In fruntea trupelor, amestecându-se astfel populația la toate manifestările naționale, mergeau ofițerii de rezervă în civil; dar cât de militari în mersul lor! Urmau grupurile de pregătire militară și educație fizică, înaintea cărora mergea, mândru de cei 15 ani ai săi și de talia sa înaltă, tânărul Principe Mihai, Moștenitorul Coroanei.

„Prezența sa în acest loc dovedea întregul interes pe care M. S. Regele Carol îl poartă educației tinerimii. Ea sublinia că M. S. Regele consideră pe fiul Său ca o călăuză a generațiilor ce vor veni, ca șef al sportivilor, al tinerilor sănătoși și viguroși din țara Sa.

„Românii au conservat pentru Franța o mare prietenie și o admirație sinceră. Franța continuă a fi pentru ei marea învingătoare a războiului. Un fapt de ordin financiar ne-a făcut să ne apropiem și mai mult: este recentul acord relativ la petrol.

„Mareșalul își oprește povestirea pentru a revedea în gând, clipele petrecute la București.

„D-sa adaugă: trebuie să spun că, în timp de patru zile cât am petrecut acolo, am întâlnit de patru ori pe M. S. Regele. Vreau să cred că El vedea în mine pe colaboratorul din 1918, șeful armatei expediționare. Cred, de asemenea, că voia să aducă și un omagiu țării, care L-a primit odinioară, țară de care rămân legat pentru manifestările ei spirituale“.

Presa braziliană.

Ziarul CORREIO POPULAR din San-Paolo (Brazilia), ocupându-se de personalitatea și activitatea Reginei Carmen-Sylva, scrie:

Regina Carmen Sylva a României a fost foarte cunoscută pentru operele Sale filantropice și literare.

„In acestea din urmă, Suverana României, descrie frumusețea țării Sale, popularizând legendele și cânturile țărănești, cu scopul de a face cât mai cunoscută noua Sa patrie în străinătate. Un nou volum al operelor Sale a apărut de curând la București, în editura Frantz Müller“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa cehoslovacă.

PRAGER TAGBLATT din 26 Mai publică o corespondență din București, în care se plânge, că, „cu toată convenția încheiată în Martie între România și Cehoslovacia, pentru reglementarea traficului de mărfuri, nu s'au realizat așteptările.

„Convenția a fost aplicată de România numai în cazuri excepționale“.

Corespondentul adaugă apoi:

„Urmarea este, că exportatorul cehoslovac nu poate obține nici acum banii săi, iar exportatorul român este deseurațat și îndepărtat dela piața cehoslovacă.

„Motivarea oficială a atitudinii șovăelnice a României este mereu referirea la pregătirile tehnice necesare.

„Dar te întrebi, dacă este singurul motiv, deoarece dela semnarea convenției au trecut șapte săptămâni“.

In numărul din 29 Mai, DIE ZEIT se îndoește de realizarea intensificării raporturilor economice româno-cehoslovace, dacă Statul, atât cel român, cât și cel cehoslovac, nu vor sprijini planurile economice.

Presa maghiară.

La data de 29 Mai, PESTER LLOYD anunță din București, că „România a putut valorifica numai o mică parte din recolta bună de grâu din anul trecut. In urma marilor cantități cari mai există și perspectivele favorabile ale noiei recolte, s'a produs o mare scădere a prețurilor la grâu“.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa franceză.

Revista T. S. T. PROGRAME din Paris, la data de 29 Mai, publică în legătură cu Concertul european român, dirijat de către d. Alfred Alessandrescu și cu participarea cântărețului Aurel Alexandrescu, concert, care a fost difuzat de către postul parizian „P. T. T“, în întreaga lume, un articol, intitulat: „Atmosferă din România“ și însoțit de vederi fotografice din țara noastră.

Autorul articolului, d. Carol Bérard, după ce se ocupă pe scurt de istoria trecutului nostru, redă câteva aspecte geografice din România. Apoi, reamintește de operele lui Dimitrie Bolintineanu, Grigore Alexandrescu, Eminescu și altora, și trece la folklorul nostru, care a avut atâta fericită influență asupra muzicii noastre naționale, citând operele d-lor Enescu și Stan Golestan. Vorbind despre cel dintâiu, relativ la ultima sa lucrare: OEDIPE, care a fost reprezentată la Opera din Paris, cu atâta succes, d. Bérard, scrie:

„In țara lui, Enescu, este oare cum, considerat ca un șef de școală și e apreciat pentru faptul de a fi luptat în contra influenței celui mai rău italianism, care se manifesta înainte de intervenția sa și care risca să compromită evoluția muzicii românești. Enescu a fost, la Conservatorul nostru, discipol al lui Gabriel Fauré. Să nu uităm că este unul din cei mai admirabili violoniști ai timpurilor actuale.

„Și alți artiști muzicali mai onorează România, dincolo de granițele sale, în special, Kiriac, cunoscut, mai ales prin operele sale vocale; Mihail Jora, Filip Lazăr, Marcel Mihalovici, Brăiloiu. Dacă aceștia dă ascultare uneori unor chemări străine, ei nu resping serioasele daruri ale folklorului lor. Ar mai trebui citate alte multe nume, precum acelea de: Porumbescu, Muzicescu, Castaldi, Caudella, Ștefănescu, Dima, Alfred Alessandrescu. Aceștia din urmă, care dirijează concertul european român, a făcut o strălucită carieră de șef de orchestră; el a început, pe lângă Georgescu, un maestru al baghetei, a cărei acțiune în fruntea Filarmonice și a Operei din București, s'a arătat foarte binefăcătoare.

„Și acum, încheie revista T. S. F. PROGRAMME, să aducem mulțumiri României, pentru faptul că primește cu o călduroasă simpatie, frumoasele muzici care îi vin din Franța“.

Presă engleză.

GREAT BRITAIN AND THE EAST din 16 Aprilie, publică, sub semnătura d-lui D. I. Hall, un articol intitulat: „Sărăcie în prosperitate“, în care face o descriere a vieții de sărăcie a românilor din Banat. Autorul insistă asupra voiciei și veseliei românilor, în general, și în special, a celor din Banat. A fost foarte impresionat de contrastul între bogăția costumelor pe care le-a văzut în această regiune și între situația economică, oarecum precară a purtătorilor acestor costume. Relevă un oarecare spirit de regionalism al românilor din această regiune, nu numai față de populațiile de origine străină, ci chiar față de românii din alte regiuni ale țării, adăugând că acest „exclusivism“, se datorește, mândriei, care caracterizează pe țărânul bănățean. Aceasta ar fi și cauza pentru care inovațiile pătrund greu în această regiune; ele neputând fi introduse decât numai prin simple sugestii, iar nu pe cale imperativă“.

Insistă apoi asupra rolului predominant pe care îl joacă M. S. Regele în viața culturală a țării și asupra eforturilor făcute de Fundațiile Regale pentru cunoașterea de aproape a vieții țărânului român, pentru ameliorarea condițiilor lui de viață și pentru ridicarea nivelului cultural, în genere.

Presă austriacă.

În numărul din 27 Mai, ziarul REICHSPOST din Viena, se ocupă de concertul de muzică românească, care a avut loc sub patronajul d-lui Caius Brediceanu.

Relevă: „fermecătoarele cântece ale d-lor: Mihail Jora și Tiberiu Brediceanu, cântate de d-na Sofia Munteanu: Două opere de înaltă perfecțiune au încheiat serata: O sonată de d. George Enescu și un quartet de Silvestri“.

Presă cehoslovacă.

Revista LADA din 28 Mai publică date biografice despre Veronica Micle, inspiratoarea marelui Poet Mihail Eminescu.

Autorul articolului descrie apoi într-o aleasă formă literară, împrejurările în care Veronica Micle l-a cunoscut pe Eminescu la Viena, și înrăurirea pe care a avut-o asupra lui. În continuare, relevă soarta tragică a celor doi îndrăgostiți, și adaugă că datorită morții, care a survenit două luni după stingerea geniului lui Eminescu, opera Veronicăi Micle „Amorul și poezia“ a fost publicată după moartea ei.

Revista L'EUROPE CENTRALE, în numărul său din 30 Mai, consacră aprecieri elogioase expoziției, la Praga, a operelor de pictură ale d-soarei Magda Iorga, „fiica marelui istoric român, a genialului savant, care, înainte chiar de a juca un rol important în politica țării sale, a contribuit atât de puternic la formarea conștiinței politice a României.

„Expoziția d-soarei Iorga, scrie criticul de artă al revistei, ne arată un temperament de pictor original, care s'a dezvoltat mai mult sub influența școlilor occidentale, decât prin sugestii de isvor popular.

„Cea mai frumoasă pânză a expoziției, pe care fiecare vizitator ar vrea să o dobândească, este, după părerea noastră. Peisajul din împrejurimile Mangaliei. O impresie de senină armonie, de fină și discretă emoție se desprinde din aceste pânze de o atmosferă înfinit de simpatie și plină de făgădueli“.

Presă elvețiană.

Cu ocazia concertului român-european, care va fi difuzat de stațiile de radiodifuziune din Elveția (Bern, Münster și Monte-Ceneri), revista SCHWEIZER RADIO ZEITUNG (Nr. 21), publică în fruntea numărului, un articol despre „Radio în România“, iar în corpul revistei, 4 ilustrațiuni pe două pagini: O familie de țărani români în port național. Mănăstirea dela Curtea de Argeș; Rezervoriile de petrol dela Constanța; Castelul Peleş. Ilustrațiunile sunt însoțite de scurte notițe informative. Ele sunt încadrate într'un articol despre arta populară română.

În revista SCHWEIZER FAMILIEN-WOCHENBLATT (Zürich, Nr. 41), d. Hans Ernst Gehrke, vorbește despre „Ouăle de Paști“, și în special despre „Ouăle încondeiate din România“.

Între altele, autorul scrie:

„Cele mai frumoase ouă vopsite se găsesc în România. Vopsirea și încondeierea lor este o adevărată artă“.

Presă braziliană.

Ziarul O JORNAL din Rio (Brazilia), publică următorul articol dedicat maestrului G. Enescu:

„În ciuda tuturor vicisitudinilor istorice, prin care a trecut România, în cursul secolelor, personalitatea fiilor săi a rămas neatinsă și se manifestează azi, mai mult ca oricând, pe felurite tărâmurii de activitate. Astfel, pe lângă numele bine cunoscut în politica internațională a Regelui Carol, a lui Titulescu ori Brătianu, reamintim pe cel al marelui compozitor Enescu, care a fost odată mai mult consacrat zilele trecute. Intreaga critică pariziană a adus laude măgulitoare operei sale „Oedip“, reprezentată pentru prima oară la Opera Mare din Paris. S'a lucrat vreme de 25 ani la muzica ei, asociindu-se cu poetul E. Fleg, care a scris textul acestei clasice tragedii. În deosebi, ziarul FIGARO este entuziasmat de culmile nebănuite atinse de prestigioasă muzică a lui Enescu. Marele compozitor român este una din gloriile patriei sale, unde a fost mult admirat și iubit, din zilele în care Regina Carmen-Sylva s'a ocupat de începuturile sale muzicale; azi, când Regele Carol este unul din cei mai buni prieteni ai săi. Bunătatea sa față de studenții săraci, este proverbială, de aceea toate cercuile s'au bucurat de strălucitul succes pe care l-a avut la Paris“.

BISERICESTI

Presa engleză.

Opinia publică britanică arată un foarte mare interes față de eforturile continui ce se fac pentru strângerea legăturilor de prietenie între biserica ortodoxă română și biserica anglicană.

Intreaga presă s'a ocupat la timp de raportul delegației anglicane care a vizitat România anul trecut, raport publicat de conducătorii acestei delegații. Ziarele subliniază faptul că I. P. S. S. Patriarhul Miron, este invitat acum în mod special de arhiepiscopul de Canterbury, să vină la Londra în fruntea unei delegații românești.

Episcopul de Lincoln, care a condus delegația anglicană la București, a citit un raport în fața adunării generale bisericești ținută la Londra, spunând între altele:

„Simpatia și dragostea pe care le-am întâlnit în Ro-

mânia sunt garanția unei trainice prietenii și a unei rodnice colaborări pentru pace“.

TIMES din 30 Mai accentuează în articolul de fond marea importanță a acordului intervenit și a unei apropieri prietenești între bisericile română și anglicană.

„Raportul acesta este un document remarcabil — scrie TIMES:

„România este cel mai mare Stat ortodox din Europa răsăriteană. Iată încă o dovadă de apropiere între creștini. Orice teren câștigat pentru această apropiere are o mare valoare. O asemenea unire spirituală, mai ales în vremurile de azi, poate întări legăturile de pace.

„Bine înțeles — încheie TIMES — această prietenească apropiere nu atinge întru nimic păstrarea individualității spirituale a fiecărei biserici. Întâlnirea dintre Patriarhul Miron și arhiepiscopul de Canterbury, este un eveniment istoric de mare importanță“.

MICA ÎNȚELEGERE

Presa cehoslovacă.

NARODNI LISTY din 28 Mai publică sub titlul „Intrevederea dela București dintre 6—8 Iunie“, o corespondență, în care după ce anunță că toate pregătirile pentru primirea Președintelui Beneš și a Principelui Regent Paul, la București, sunt gata, programul fiind deja stabilit, scrie:

„In actuala situație europeană — care este atât de încordată — întrevederea dintre cei trei capi ai Statelor Micii Înțelegeri, are o deosebită importanță, dând o nouă ocazie de a proba solidaritatea frontului Micii Înțelegeri“.

CESKE SLOVO din 29 Mai comentează expozeul d-lui Krofta, ministrul de externe al Cehoslovaciei, care a subliniat omogenitatea punctelor de vedere dintre Statele Micii Înțelegeri.

„Această declarație a d-lui Krofta, scrie ziarul, va fi probată în curând încă odată cu ocazia întrevederii dintre șefii Statelor Micii Înțelegeri din București.

„In timp ce Austria și Ungaria caută să formeze cu Italia un bloc, Cehoslovacia, remarcă d. Krofta, va căuta să contribuie cât mai mult la o apropiere dintre Statele Europei Centrale, împotriva voinței Italiei și își exprimă părerea că acesastă apropiere se va efectua în înțelegere și cu Germania“.

NARODNI LISTY din 30 Mai, sub titlul „Preparativele pentru întrevederea dela București“, publică o corespondență din București, în care relevă următoarele:

„La București se lucrează intens pentru întrevederea dintre cei 3 șefi ai Statelor Micii Înțelegeri.

„Programul a fost deja elaborat, conform înaltelor dispozițiuni. Principele Regent Paul și Președintele Beneš, vor locui la Palatul Regal, fiind invitați M. S. Regelui Carol.

„In ziua de 6 Iunie, după sosirea oaspeților, în fața palatului Regal, va avea loc o paradă militară“.

In continuare ziarul reproduce programul fixat pentru tot timpul șederii înalților oaspeți în țară.

Presa iugoslavă.

POLITICA din 29 Mai publică sub titlul „Intrevederea dintre șefii Statelor Micii Înțelegeri“, o corespondență din Praga, în care relevă că șefii Statelor vor fi însoțiți de miniștri de externe.

„La Praga, adaugă ziarul, se atribuie acestui fapt o mare importanță din punct de vedere internațional“.

Același ziar publică o altă corespondență din București, în care relevă că „Intrevederii celor trei șefi ai Statelor Micii Înțelegeri la București, întreaga presă română îi atribuie o mare importanță“.

VREME din 31 Mai, sub titlul „Mica Înțelegere este o putere respectabilă și fără de care nu se va putea soluționa nicio problemă a Europei Centrale“, publică declarația făcută de d. Machnik, ministrul de război al Cehoslovaciei, corespondentului ziarului VREME, la Praga, și în care d. Machnik subliniază necesitatea înarmării Micii Înțelegeri pentru apărarea păcii, precum și marea importanță a ei, „mai ales în situația actuală când cerul Europei este întunecat de nouri gri“.

„Situația politică de astăzi, impune Statelor membre ale Societății Națiunilor să caute o mai apropiată colaborare nu numai politică ci și economică, culturală și militară“, a adăugat ministrul cehoslovac.

D. Machirik a afirmat apoi că datorită deselor întrevederi ale miniștrilor de externe ai celor trei State, precum și lucrărilor comisiunilor permanente ale Micii Înțelegeri, care au, în grija lor studierea tuturor chestiunilor comune, Mica Înțelegere a devenit un factor de o importanță covârșitoare, fără de care nu poate fi rezolvată nicio problemă care privește Europa Centrală.

Vorbind de necesitatea înarmării mai temeinice, ministrul de război al Cehoslovaciei a afirmat că Statele Micii Înțelegeri sunt de acord asupra punctului de vedere, „că prevenirea unui eventual război se va putea realiza numai printr-o bună pregătire militară a amicilor păcii și numai în cazul când ei vor dispune de mijloace suficiente pentru apărarea păcii“.

Presa franceză.

JOURNAL DES DEBATS din 2 Iunie publică sub titlul: „Politica cehoslovacă și începuturile președinției d-lui Beneș“, un articol al d-lui Pierre de Quirielle, din care extragem următoarele:

„Președintele Beneș întreprinde prima sa călătorie în străinătate, pentru a merge la București, unde întâlnirea celor trei șefi ai Micii Înțelegeri ia o mare importanță în această clipă gravă și nesigură a situației internaționale. Se așteaptă în Cehoslovacia din această întrevvedere dela București, o afirmare a atitudinii și a unității Micii Înțelegeri, întărind acea manifestată în cursul recente conferințe dela Belgrad.

„Mai este oare nevoie de a adăuga că ea poate avea efecte fericite, nu numai asupra politicii comune a celor trei State și stabilității în Europa, ci și pentru pacea Europei?

„In telegramele schimbate cu d. Beneș, cu prilejul serbării naționale române, Regele Carol făcea aluzie la această viitoare întrevvedere și la primirea care va fi rezervată noului președinte al republicii cehoslovace.

„Expozeul pe care d. Krofta, ministrul afacerilor străine, care întovărășește pe președinte, la București, l-a făcut la 28 Mai, față de Comisiile parlamentare, în ajunul acestei călătorii, are un interes indicativ pentru politica Cehoslovaciei și acea a Micii Înțelegeri care va fi discutată și fixată în cursul convorbirilor din București“.

In continuare, autorul articolului comentând expozeul d-lui Krofta, subliniază părțile referitoare la statornicia soliditate a Micii Înțelegeri, la perfecta ei unitate, la opunerea ei hotărâtă oricărui încercări de revizuire a tratatelor de pace; la interesul ce-l poartă problemelor din Europa Centrală, celor în legătură cu organizarea dină-reană, Austriei, posibilităților, în fine, de acord între Statele Micii Înțelegeri și acelea care au aderat protocolului dela Roma.

Iar în partea finală, d. de Quirielle, notează că în ziua chiar când d. Krofta făcea acest expozeu, Cehoslovacia celebra a cincizeci și două aniversare a nașterii d-lui Beneș, primul an dela ridicarea sa la demnitatea de președinte al Republicii.

„Țara întreagă salută în acea zi, pe șeful Statului, unită spre a omagia activitatea patriotică stăruitoare și veșnic de veghe pe cre a desfășurat-o în cursul acestor 6 luni, când începuturile înaltelor sale funcțiuni coincideau cu evenimente externe de o mare gravitate.

„Manifestări de simpatie venite din cercurile germane, nu erau din acest punct de vedere, cele mai puțin semnificative“, încheie ziarul.

Intrunirea la București a celor trei șefi de State preocupă presa franceză din ziua de 3 Mai.

JOURNAL DES DEBATS publică un important articol, asupra acestui eveniment, pe care îl consideră fără precedent. Sensul reuniunii va fi, după JOURNAL DES DEBATS, acela de a opune o desmințire solemnă svornurilor tendențioase despre o slăbire a Micii Înțelegeri.

„Prima noastră sarcină, scrie autorul articolului, d. Maurice Pernaud, constă, evident, în a susține Mica Înțelegeri, ca fiind elementul cel mai solid care există în clipa de față în Europa Centrală. Trebuie să o susținem nu numai prin declarații mai mult sau mai puțin călduroase, ci printr'o atitudine energetică față de acei care o amenință și printr'o politică activă, potrivită nevoilor țărilor care o compun“.

Presa greacă.

LE MESSENGER D'ATHENES din 30 Mai reproduce din prefața consacrată volumului V al „Bibliografiei Balcanice“, opera d-lui Georges Demorgay, următorul pasagiu esențial:

„Imediat după terminarea războiului și fără întrerupere, România, Cehoslovacia și Iugoslavia au adoptat o poziție foarte netedă în organizarea statutului politic și economic al Europei Centrale.

„Acțiunea celor trei țări se poate rezuma astfel, din punct de vedere negativ: opunerea contra tot ce amenință ordinea dobândită cu atâtea sacrificii și liniștea continentului; din punct de vedere politic: contribuție metodică și perpetuă perfecționării Statului democrație al Europei postbelice și organizării echitabile și raționale a păcii. Consimțământ în favoarea tezei și a politicii întemeiate pe sistemul regional al solidarității contra agresorului, eventual, adică pe necesitatea unui pact multilateral, care își propune de a asigura fiecărui din participanți, sprijinul celorlalți, pentru a nu-l lăsa izolat în cazul când ar fi atacat.

„Înțelegerea Balcanică se inspiră de aceleași preocupări. Pactul semnat la Athena, la 9 Februarie 1934, începe prin a stabili în principiu, că „pacea nu poate fi amenințată în Balcani și de ar fi, ea un conflict să izbucnească aiurea. Înțelegerea Balcanică, grație legăturilor ce le întreține cu ceilalți factori pacifici, ar rămâne stăpână pe situație în limitele fruntariilor țărilor care o compun.

„Este adevărat că Bulgaria nu a crezut de cuviință să se asocieze Statelor semnatare ale pactului, avem însă, impresia că ea înțelege să colaboreze în mod sincer la opera de consolidare pacifică a peninsulei. Iar, nu fără satisfacție, înregistrăm îmbunătățirea treptată în relațiile Statelor Balcanice care nu fac parte din Înțelegeri, cu aceasta din urmă și hotărârea luată de Statele membre, de a proceda la o reglementare mulțumitoare a tuturor chestiunilor pendinte între Statele Balcanice“.

CHESTIUNEA ABISINIEI ȘI SANCTIUNILE

Presa italiană.

Ziarele italiene din 29 Mai publică în extenso declarațiile făcute de d. Mussolini redactorului politic al ziarului englez DAILY TELEGRAPH, subliniind deosebita lor însemnătate și însoțindu-le cu titluri mari pe prima pagină:

„Italia fascistă dorește pacea și va face tot ce-i va sta în putere spre a menține pacea. Războiul în Europa ar

fi cotastrofa Europei“. Iată titlurile cu care ziarul GAZETTA DEL POPOLO din 29 Mai însoțește interview-ul Ducelui.

„CORRIERE DELLA SERA, la rândul său, scrie: „Clare cuvinte ale Ducelui către englezi. Sfârșitul sancțiunilor, condiție esențială pentru colaborarea Italiei la refacerea europeană și a unui acord asupra problemei mediteraneene“.

Presa italiană din 30 și 31 Mai insistă asupra importanței declarațiilor d-lui Mussolini și în lungi corespondențe din Paris, Londra, Washington, Berlin și alte capitale, scoate în relief „imediată și vasta repercusiune internațională” pe care o vor avea aceste declarațiuni.

„Ducele a arătat calea. Rămâne Angliei și Societății Națiunilor să o urmeze”, adaugă ziarele italiene.

Ziarele din 1 Iunie revin din nou cu lungi corespondențe și articole asupra organizării administrative și economice a Imperiului, anunțând hotărârile ședinței Consiliului de miniștri, care s'a ocupat de „finanțarea operelor publice în Etiopia”, și insistă asupra „vastului plan de colonizare”.

Intrevederea Grandi-Eden la Londra este subliniată de ziarele italiene, arătându-se importanța politică a acestei convorbiri. Se observă de asemenea în atitudinea presei italiene o oarecare expectativă, printr'o abținere dela atacuri directe împotriva Angliei sau a forului Genevez.

GIORNALE D'ITALIA din 1 Iunie comentează într'un articol cererea Argentinei de a se convoca adunarea generală a Societății Națiunilor.

Ziarul spune că Italia se va abține de a participa la „manevrele” Genevei. Ea nu se va înapoia la Geneva atâta timp cât nu se va crea o situație acceptabilă pentru Italia, în chestiunea Abisiniei și în politica generală. „Italia nu va accepta niciun compromis. Imperiul fascist al Abisiniei este definitiv întemeiat”, încheie ziarul.

Presa franceză.

LE TEMPS din 27 Mai scrie despre relațiile italo-britanice:

„Reconstruirea unui adevărat front european, din care nicio putere n'ar fi exclusă, nu se poate concepe fără concursul Italiei. Ori, Italia este hotărâtă, din cauza situației ce i se face, a se abține dela orice participare la negocieri internaționale — fie că aceste negocieri ar avea ca obiect Europa Centrală, Locarno sau regiunea rhenană — înainte de suprimarea sancțiunilor care continuă a-i fi aplicate.

„Pe de altă parte, cu toate că recunoaște inutilitatea și lipsa de efect a sancțiunilor, astăzi când ostilitățile au încetat în Africa Orientală, evoluția opiniei britanice în sensul suprimării sancțiunilor, nu se face decât foarte încet, iar guvernul din Londra se simte stingherit în acțiunea sa diplomatică. Primejdia unor complicații de ordin general constă în situația de față, și nu putem în mod rațional spera o îmbunătățire apreciabilă a relațiilor între Roma și Londra, înainte ca chestiunea sancțiunilor să fie definitiv soluționată.

„Din nefericire, timpul pierdut dela ultima întrunire dela Geneva este folosit de alții pentru a exploata, în vederea obiectivelor politicii lor particulare, situația turburată din Europa.

„Activitatea diplomatică care se dezvoltă între Berlin și Roma, singura care există la această oră, când Anglia se reculege după înfrângerea politicii sale și când Franța, așteptată sosirea la putere a unui nou guvern, este semnificativă din acest punct de vedere și trebuie să dea de gândit acelor care urmează să-și ea răspunderile”.

JURNAL DES DÉBATS din 29 Mai publică sub semnătura d-lui Pierre Bernus, următorul articol, intitulat: „Italia și scadența dela 16 Iunie”.

„In ultimul timp diverse simptome păreau a indica că Italia întrevede pe terenul colonial, probabil în cola-

borare cu Germania, o politică care tinzând la revizuirea tratatelor, ar fi departe de a contribui la clarificarea și îmbunătățirea situației internaționale.

„In orice caz părea cert că Roma ținea să păstreze contactul cu Berlinul.

„Astăzi suntem în prezența unui fapt nou. D. Mussolini a acordat d-lui Gordon Lennox, redactor al ziarului DAILY TELEGRAPH, un interviu, în care, în mod manifest, face avansuri Angliei. „Încetarea sancțiunilor. a zis d. Mussolini, va însemna intrarea Italiei în rândurile națiunilor satisfăcute”. El a mai declarat între altele: că va respecta interesele și drepturile Statelor mediteraneane secundare; că dacă nu poate lua inițiativa unui acord mediteranean internațional, cât timp Societatea Națiunilor menține sancțiunile, el va privi un atare acord cu favoare, odată sancțiunile ridicate; că nu are nevoie de o armată de culoare în Africa; că dorește deschiderea unor negocieri anglo-franco-italiene, pentru a armoniza interesele economice ale celor trei puteri; că va respecta strict interesele Angliei, în ce privește apele lacului Tsana; că armata instalată în Lybia și care îngrijorează în deosebi Marea-Britanie, va fi readusă în Italia, odată cu rechemarea marilor unități navale engleze din Mediterana.

„Rugat de a spune dacă independența Austriei rămâne unul din principiile irevocabile ale politicii italiene în Europa, ducele a răspuns că protocolurile dela Roma sunt suficiente pentru a arăta care este poziția Italiei față de Austria. Încheind, el a făcut aluzie la viitoarea scadență dela 16 Iunie, spunând că dacă sancțiunile subzistă, Italia va avea a se hotărî în mod urgent, dacă urmează a se retrage din Societatea Națiunilor. El a adăugat că dorește să facă a înțelege lumea, că Italia fascistă vrea pacea și că va face tot ceea ce poate pentru a o păstra.

„Invitația către Marea-Britanie este clară. Acest demers care ar fi câștigat, dacă ar fi fost făcut pe cale diplomatică, în condițiuni mai directe, va fi interpretat în două moduri diferite: după unul, d. Mussolini dorește într'adevăr urgenta ridicare a sancțiunilor și speră să grăbească suprimarea lor, grație interviului dat; după altul, d. Mussolini nu ar dori îndeosebi această suprimare, și socotind că guvernul englez nu este încă în măsură de a lua o atare inițiativă, el ar fi vorbit mai ales pentru a justifica orientarea pe care Italia ar pute-o imprima în curând politicii sale.

„Ar trebui să adoptăm a doua interpretare, dacă dăm crezare unei telegrame apărute în ultima oră și care merită să reție atenția. După această depeșă se crede în cercurile bine informate dela Roma că în cursul întrevederii sale cu d. von Haessel, ambasadorul Germaniei, d. Mussolini ar fi făgăduit să sprijine revendicările coloniale ale Germaniei, care din partea ei s'ar fi angajat de a nu întreprinde nimic în Austria, fără a-l informa.

„Între cele două versiuni, noi nu vom alege pentru moment; ne vom mărgini a le indica. De altfel, oricare ar fi cea pe care am putea fi conduși a o adopta, concluzia practică care reiese din fapte, din punctul de vedere al politicii franceze, este aceeași: Franța e datoare, cu începere dela 16 Iunie, să ceară ridicarea sancțiunilor, nu numai pentrucă acestea nu mai au nicio semnificație, dar și pentru motivul că suprimarea lor nu poate fi decât fericită. Dacă d. Mussolini a fost sincer în interviul său, este de dorit să se facă necesarul pentru lichidarea afacerii. Dacă pe de altă parte el ar nutri gânduri ascunse, ar fi și mai indicat de a proceda în acest sens. Crezându-l pe cuvânt, am împiedeca ofen-

siva colonială dorită de Germania și de care se vorbește. Dacă Franța ar lăsa lucrurile să trăgănească, ea s'ar expune primejdici de a vedea Anglia, luându-i înaintea și de a se găsi singură în momentul în care grave probleme ar fi puse pe tapet. Să nu uităm că ideea directoare a politicii hitleriste este de a realiza o înțelegere în trei, între Berlin, Londra și Roma, izolând astfel Franța. Este momentul de a vedea clar și de a proceda cu iscusință. Oare conducătorii noștri vor fi capabili de a înțelege aceasta?"

LE TEMPS din 29 Mai comentând interview-ul d-lui **Mussolini**, scrie în concluzia editorialului său că trei politici sunt posibile față de actuala situație de fapt: aceea care consistă să se meargă până la capătul doctrinei sancționiste cu certitudinea de a se ajunge în curând la războiu; aceea care consistă să se mențină sancțiunile așa precum sunt aplicate, cu riscul de a agrava actuala situație internațională atât de rea deja, de a turbura adânc economia generală și de a vedea Italia alunecând definitiv în spre Germania, pentru a forma cu aceasta un bloc continental care să se opună cu înverșunare puterilor societare dela Geneva; în fine, politica care cere o acomodare cu ceea ce n'a putut fi împiedecat, o mlădiere a principiilor față cu nevoile momentului, o renunțare la sancțiuni, care nu mai au niciun obiect și reluarea, pe baze noi, cu concursul activ al Italiei, a politicii de organizare a păcii, fără de care nu există salvare pentru Europa.

„Guvernele — toate guvernele — au răgaz până la 16 Iunie, data întrunirii Consiliului Societății Națiunilor, pentru a studia situația și pentru a-și lua, în conștiință, răspunderile“.

LE FIGARO din aceeași zi, relativ la interview-ul d-lui **Mussolini**, sub titlul: „Trebuie restabilită înțelegerea dintre Italia și Anglia“, scrie un articol semnat de către d. **Wladimir d'Ormesson**, care conchide astfel:

„Trebuie să ieșim cât de curând din impasul în care toată lumea se află azi și acest lucru nu se va putea întâmpla decât văzând situația așa precum se prezintă. Procedura dela Geneva a fost un eșec, o știm cu toții. Dar acest eșec a fost poate de folos tuturor, deoarece a permis, înaintea catastrofelor ireparabile, să facă experiența unui sistem care se sprijinea de sigur pe iluzii, pe aproximațiuni și pe abstracții mai mult decât pe realități.

„De aceea, în loc de a ne încăpățâna în zadarnice atitudini, eumintența consistă:

1. În ridicarea imediată a sancțiunilor în contra Italiei, ostilitățile fiind terminate.
2. În găsirea, de acord cu ea, a unei formule care să pună capăt problemei genevezo-etio-piană. E o piruetă de făcut. S'au reușit atâtea.
3. În aranjarea între Englezi, Francezi și Italieni a statu-quo-ului intereselor franceze și britanice în Etiopia.
4. În reluarea, în fine, cât de repede, a adevăratei politicii de pace care se impune marilor puteri occidentale. Politică de stabilitate și de garanție care trebuie să se aplice diferitelor teatre ale activității internaționale, atât în Africa, în Mediterana, cât și în bazinul dumănean și, în mod general, în Europa.

„Aceasta este singura cale de urmat. — încheie ziarul, dacă aveam într'adevăr sentimentul răspunderilor sentimentale“.

L'INTRANSIGEANT din 30 Mai scrie cu privire la interviewul d-lui **Mussolini**, dat ziarului **DAILY TELE-**

GRAPH, că „aceste declarații liniștitoare arată, în mod vizibil, grija sa de a menaja susceptibilitățile britanice.

„Aceste bune dispoziții sunt de natură să ne bucure, adaugă ziarul parizian, cu condiția, bineînțeles, ca o apropiere între Roma și Londra să nu se înfăptuiască în detrimentul Parisului.

„Dacă voim să evităm acest pericol, trebuie să terminăm în mod rapid cu afacerea sancțiunilor, care ne-a îndepărtat de Anglia, fără a ne face să câștigăm recunoștința Italiei. Ezitățile pe care le-am arătat cu suprimarea lor, ne-ar îndepărta de Italia, fără a ne apropia de Anglia.

„Peste câteva zile Germania va răspunde la chestionarul britanic, și cu această ocazie o nouă negociere se va deschide între Londra și Berlin, la care Italia ar putea să se intereseze.

„În fond numai chestia Austriei ar fi în stare să separe Italia de Germania. Dacă Hitler s'ar arăta rezonabil asupra acestui punct, guvernul dela Roma ar suferi cu atât mai sigur reticențele sale față de Reich, cu cât Franța ar continua să aplice în contra Italiei, sancțiunile.

„Mai este și chestia securității în Mediterana, care privește tot atât de mult Italia, cât și Anglia.

„De aceea, în unele cercuri britanice, se consideră din ce în ce cu mai multă favoare ideea încheierii unui pact mediteranean, care ar permite să se normalizeze relațiile dintre Londra și Roma și să se consolideze un echilibru care a ajuns extrem de precar, prin denunțarea de fapt, dacă nu de drept, a recentelor dispoziții ale acordului naval dela Londra.

„De aceea ar fi momentul pentru Franța să facă intrarea ei diplomatică.

„Ora inițiativelor a sosit, conchide **L'INTRANSIGEANT**. Europa e pe punctul de a se reconstitui. Chestiunea este de a ști dacă această reconstrucție se poate înfăptui cu noi, sau în contra noastră“.

PARIS MIDI cu aceeași dată scrie că Germania caută să joace rolul de intermediar între Anglia și Italia.

„Pe de altă parte, afirmă ziarul parizian, cele două țări ar avea în vedere:

1. O împărțire a Europei Centrale în zone de influență.
2. O presiune a Berlinului asupra Londrei, privitor la sancțiuni.

„În privința primului punct, se relevă faptul că ambasadorul Germaniei a fost primit de către d. **Mussolini** și că de sigur, l-a asigurat că guvernul german nu s'ar amesteca în afacerile austriece, și, în tot cazul, n'ar încerca nimic, în această chestiune, fără să prevină, în prealabil, guvernul italian.

„La rândul ei, Roma ar lăsa Germaniei mâinile libere în contra Cehoslovaciei, azi aliata Rusiei Sovietice“.

În privința punctului al doilea, **PARIS-MIDI** adaugă: „Acordurile preliminare dintre Italia și Germania, privitor la reforma Societății Națiunilor, se spune că ar fi în legătură cu vizita ambasadorului von Ribbentrop la Londra, exact în momentul când o intensă activitate diplomatică se desfășoară între Italia și Marea Britanie. Se spune chiar că Germania face mari eforturi pentru a ajuta Italiei, în dorința ei de suprimare a sancțiunilor și încearcă chiar să facă o presiune, la Londra, pentru a face să se mișcoreze ostilitatea în contra Italiei“.

Majoritatea ziarelor din 31 Mai se întrebă ce scop urmărește Argentina, prin cererea sa de convocare a A-

dunării generale a Societății Națiunilor, odată cu sau imediat, după întrunirea Consiliului Societății Națiunilor fixată pentru ziua de 16 Iunie.

L'OEUVRE scrie: „Guvernul englez se arată foarte îngrijorat de inițiativa guvernului argentinian. El socotește că situația era și așa: desul de delicată, în fața viitorului Consiliu, dar că ea devine de-a-dreptul periculoasă, dacă marile puteri urmează să se prezinte, fără un plan bine precizat înaintea Adunării Societății Națiunilor.

„Foreign Office se teme cu atât mai mult de această Adunare, cu cât, cu toate desmințirile date prosei în legătură cu conversațiile care au avut loc între sir Eric Drummond, ambasadorul Marii Britanii la Roma și d. Suvich, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Străine, este cu totul adevărată, că d. Suvich a comunicat lui sir Eric Drummond, că guvernul italian este hotărât să părăsească Societatea Națiunilor în cazul când sancțiunile nu sunt ridicate la 16 Iunie.

„Oamenii politici cred, în unanimitate, că trebuie neapărat să se găsească la Geneva un mijloc pentru a se ajunge la o înțelegere oarecare cu Italia, chiar dacă prin aceasta s'ar face unele abateri dela rigiditatea principiilor“.

LE TEMPS din 31 Mai, privitor la viitoarea întrunire a Societății Națiunilor, scrie în editorial:

„Data de 16 Iunie, fixată pentru întrunirea Consiliului Ligii dela Geneva se apropie. Putem oare crede, că delegația franceză se va duce la această conferință, fără o doctrină bine sprijinită printr'o muncă prealabilă de explorări și de sondaje?

„In afacerea italo-etioopiană, care va domina sesiunea din Iunie, precum domină deja politica internațională, trei concepții diplomatice, și numai trei, apar posibile: aceea a întăririi sancțiunilor, aceea a suprimării lor, — care sunt pozitive, — și una negativă: a nu face nimic.

„Pentru Franța, a treia politică ar fi cea mai rea.

„De aceea diplomații au datoria de a găsi un procedeu care ar permite în același timp să salveze demnitatea italiană și să asigure, la 16 Iunie, Consiliul, că ridicarea sancțiunilor ar atrage în mod rapid, din partea Romei, gesturi precise și satisfăcătoare.

„Trebuie însă să se procedeze repede. Oricare ar fi soarta ce se rezervă inițiativei Argentinei, această inițiativă probează că partida este angajată.

„Franța nu poate să intre în această partidă fără să fi pus de partea sa, care este aceea a păcii, maximum de șanse“.

Presa engleză.

DAILY HERALD din 25 Mai publică un articol semnat de redactorul său diplomatic, în care-și arată speranța că la „Conferința Micii Înțelegeri, ce se va ține la București în Iunie, se va lua hotărârea de a sprijini orice măsură a Ligii Națiunilor, pentru ca forul genevez să-și impună autoritatea.

„Se poate spune cu siguranță de pe acum, *adaugă ziarul*, că orice ar sugera Franța ori Anglia, sau amândouă, pot conta pe sprijinul deplin atât al Micii Înțelegeri cât și al Înțelegerii Balcanice, dacă Liga nu cedează Italiei în chestia abisiniană“.

Ziarul aduce apoi Italiei acuzații directe că e gata să reînceapă politica de pătrundere în Balcani, la rigoare prin forță, pentru a căpăta supremația completă asupra Statelor respective, urmând exemplul dat cu Abisinia.

In continuare, relevă un număr de amănunte „care

îndreptătesc temerile Turciei, Greciei și Iugoslaviei, și bineînțeles și ale țărilor aliate cu acestea, față de primejdia agresiunii Italiei în Balcani, agresiune care numai prin atitudinea fermă a Ligii poate fi oprită“.

Incheie apoi cu următoarele:

„Dacă Liga Națiunilor cedează în chestia Abisiniei, atunci invazia în Balcani devine o posibilitate amenințătoare. Inșă dacă Liga e fermă și silește în cele din urmă pe Mussolini să cedeze, atunci Balcanii sunt în siguranță“.

MORNING POST din 27 Mai se ocupă de impresia pe care a făcut-o la Roma venirea Negusului în Anglia. *Constată că Italia prevede noi complicații, precum și primejdia unei intensificări a curentului sancționist.*

„De asemenea faptul că guvernul britanic a pus un vas de războiu la dispoziția Negusului, a cauzat cea mai rea impresie în Italia“, *adaugă ziarul.*

MANCHESTER GUARDIAN din 27 Mai publică un articol al corespondentului său diplomatic, prin care constată că raporturile anglo-italiene devin din ce în ce mai rele.

„De sigur, scrie ziarul, nu ne putem aștepta să fie bune, în timp ce țara noastră conduce acțiunea colectivă contra Italiei, dar sunt mai rele decât le justifică situația nefavorabilă de azi“.

Adaugă apoi că totul se datorește „ostilității Italiei, care se manifestă printr'o propagandă ingenioasă, primejdind interesele vitale ale Angliei în Orientul apropiat“.

DAILY TELEGRAPH din 28 Mai comentează într'un articol de fond interview-ul acordat ziarului de către d. Mussolini, interview publicat în același număr al ziarului.

Intre altele scrie:

„Ridicarea sancțiunilor este o problemă care privește Societatea Națiunilor. Dacă sancțiunile urmează să fie desființate, aceasta nu va fi decât rezultatul convingerii că, pentru moment, ele n'au putut să-și atingă scopul. Membrii Societății Națiunilor sunt de altfel însuflețiți de dorința de a da Italiei posibilitatea de a dovedi pe cale practică dorința de pace exprimată de Duce“.

Celelalte ziare subliniază de asemenea faptul că d. Mussolini a căutat în interview-ul acordat să dea toate asigurările necesare atât față de Marea Britanie, cât și față de vecinii Italiei în marca Mediterană.

DAILY TELEGRAPH din 29 Mai este informat de către corespondentul său diplomatic, trimis anume la Roma, că cele patru puncte esențiale ale politicii actuale italiene ar putea fi rezumate astfel:

1. Securitate în Abisinia.
2. Securitate pentru comunicațiile dintre Italia și Africa orientală.
3. Pace în Europa.
4. Restabilirea prestigiului moral al Italiei, prin ridicarea sancțiunilor.

„Această din urmă chestiune nu este privită atât din punct de vedere economic cât mai ales din punct de vedere moral. Expertii declară că Italia, pentru moment, are mai mult de câștigat decât de pierdut, prin aplicarea sancțiunilor, căci s'a creiat o serie de noi industrii, care nu puteau rezista până acum din cauza concurenței din afară.

„Dacă sancțiunile ar fi ridicate, Italia ar lua fără îndoială parte la lucrările unui comitet pe care l-ar institui Societatea Națiunilor, pentru elaborarea unui nou sistem perfecționat de securitate.

„Dacă însă sancțiunile sunt menținute, subliniază *redactorul diplomatic al ziarului DAILY TELEGRAPH*, în cererile italiene se declară că Italia ar părăsi Societatea Națiunilor și ar încheia pakte separate de securitate“.

Ziarele engleze din 29 Mai atribuie o însemnată deosebire între d-nii Eden și Grandi. Ele cred că au fost primele negocieri între cei doi oameni de Stat dela ocuparea Addis-Abebei.

Colaboratorul diplomatic al ziarului TIMES scrie:

„In cererile bine informate se crede că ambasadorul Italiei ar fi expus punctul de vedere al guvernului său, cu privire la raporturile cu membrii Societății Națiunilor“.

DAILY MAIL scrie: „Conform instrucțiunilor d-lui Mussolini, d. Grandi a comunicat d-lui Eden că Italia dorește să restabilească amicitia și colaborarea cu Anglia. D. Grandi ar fi propus începerea unor negocieri imediate pentru soluționarea conflictului abisinian. D. Eden ar fi răspuns că Anglia ar dori să aibă relații bune cu Italia, dar că tot restul — îndeosebi ridicarea sancțiunilor, — ar fi de competența Societății Națiunilor“.

DAILY HERALD crede a ști că d. Grandi ar fi comunicat că Italia ar fi gata să încheie un pact care să garanteze statu quo-ul în Mediterană. Prima condiție ar fi însă recunoașterea anexării Abisiniei și suprimarea imediată a sancțiunilor.

Correspondentul diplomatic al ziarului DAILY HERALD mai crede a ști că ședința Consiliului Societății Națiunilor, fixată la 15 Iunie, va fi amânată, spre a face posibile negocieri cu Italia.

DAILY EXPRESS, sub titlul „Avertisment înainte de întrunirea Ligii“, scrie că „ambasadorul Italiei a fost trimis cu scop de a da asigurări, dar totodată și cu avertisment.

„Asigurarea este: Că Italia n'are planuri agresive contra intereselor britanice și că dorește raporturi mai bune cu Anglia.

„Avertismentul constă în aceea că dacă se continuă sancțiunile:

1. Italia nu va intra în niciun agreement mediteran.
2. Italia va avea de hotărât dacă să rămâie și mai departe în Liga Națiunilor“.

DAILY TELEGRAPH din 30 Mai anunță că d. Grandi și-ar fi exprimat dorința, cu prilejul întrevederii sale cu d. Eden, ca guvernul englez să ia, la ședința din Iunie a Consiliului Societății Națiunilor, inițiativa pentru suprimarea sancțiunilor împotriva Italiei.

NEWS CHRONICLE, din aceeași dată, scrie că în situația actuală, Anglia s'ar arăta satisfăcută dacă sancțiunile ar fi menținute până în Septembrie, când se va întruni Adunarea generală a Societății Națiunilor.

Ziarul adaugă apoi, ceea ce este confirmat și de alte ziare, că d. Grandi nu a amenințat că Italia va părăsi Societatea Națiunilor dacă sancțiunile nu vor fi ridicate imediat.

MORNING POST din 30 Mai este informat de corespondentul său diplomatic, că unele cercuri engleze sunt de părere că ridicarea sancțiunilor fără nicio condiție

prealabilă ar crea un precedent primejdios. De aceea d. Eden ar fi de părere ca, înainte de ridicarea sancțiunilor, să se facă demersuri pentru garantarea securității Statelor, care sunt alarmate de eșecul Societății Națiunilor.

MANCHESTER GUARDIAN, cu aceeași dată, publică un lung articol al corespondentului său diplomatic, în care spune că asigurările date de d. Grandi au fost în același sens cu asigurările ce reieșiau din interviurile acordate ziarelor de către d. Mussolini.

Spune că aceste asigurări, „dacă sunt sincere și bineînțelese, dacă nu mai este vorba de cucerirea Abisiniei, vor înlătura toate motivele de conflict între Anglia și Italia“.

Presa și opinia publică engleză, întocmai ca și guvernul, este împărțită între necesitatea unei înțelegeri imediate cu Italia și necesitatea unei înțelegeri cu Germania.

TIMES din 2 Iunie publică azi o scrisoare a faimosului milionar sud-african Abe Bayley, care afirmă că stăpânirea Italiei în Abisinia și Mediterana înseamnă o lovitură dată imperiului britanic. D-sa arată că dominațiile nu se tem de Germania, dar că în schimb dominația italiană în Mediterana ar aduce sfărâmarea imperiului britanic.

In același timp, d. Lloyd George lansează un manifest, cerând o acțiune drastică, prin Societatea Națiunilor, împotriva Italiei. Se știe că d. Lloyd George este pentru o înțelegere cu Germania.

NEWS CHRONICLE, printr'un articol semnat chiar de directorul ziarului, acuză guvernul că ar trăda Societatea Națiunilor, urmărind o înțelegere cu Italia.

DAILY TELEGRAPH din 3 Iunie publică o convorbire pe care a avut-o corespondentul său cu Negusul, pe bordul vaporului „Oxford“. La întrebarea dacă va merge personal la Geneva, Negusul a răspuns: „In cursul voiajului meu voi lua toate măsurile. Intenționăm să cerem Societății Națiunilor să rezolve conflictul în conformitate cu justiția. Imperiul abisinian continuă să existe din punct de vedere juridic și o acțiune militară întreprinsă de un Stat care a fost declarat agresor, nu poate să fie legalizată. Continuă să existe un guvern abisinian în Sud-Vestul Abisiniei. El a primit instrucțiunile mele înainte de a părăsi Abisinia. Dacă războiul ar fi fost dus în conformitate cu legile care-l reglementează, chestiunea unei victorii italiene nu s'ar fi putut pune, fiindcă am rezistat în mod victorios până la atacurile cu gaze“.

„Ne bizuim cu toată încrederea pe Marea Britanie, pentru a vedea respectate principiile pactului Societății Națiunilor“.

Presa germană.

Presa germană a redus considerabil rubrica Abisiniei, în ultima săptămână, relevând numai diferitele măsuri gospodărești luate de italieni în tot cuprinsul imperiului abisinian.

Astfel, BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 28 Mai, subliniază faptul că „Graziani a dispus înființarea a nemărate spitale în Abisinia, unde indigenii abisinieni se vor bucura de îngrijire gratuită și obligatorie, precum a dat și o ordonanță, prin care toată vieța economică a Abisiniei e supusă controlului stăpânirii italiene“.

Ziarul mai relevă și faptul că între Italia și Anglia a intervenit o ușoară destindere, care va înlesni poate o reconciliere, dacă Anglia va începe desfundarea drumului prin ridicarea sancțiunilor.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 28 Mai scrie că în Abisinia a început o vie activitate industrială, care prin ieftinătatea mânei de lucru va cuceri toate piețele africane și orientale.

Același ziar scrie că Mussolini socotește că reconcilierea cu Anglia e absolut necesară, față de primejdia comună pe care o reprezintă apariția guvernului „quasi-sovietic” al lui Leon Blum în Franța.

Italia, încheie ziarul, se va socoti o națiune mulțumită, după ridicarea sancțiunilor engleze“.

BERLINER TAGEBLATT din 28 Mai scrie că Mussolini a îmbiat Angliei o punte de înțelegere, care să asigure liniștea și împăcarea anglo-italiană: desființarea sancțiunilor și Anglia pare să incline spre propunerea mussoliniană, plictisită fiind de prea multe griji pricinuite acum și de tulburările palestiniene și egiptene.

Toate ziarele germane din 29 și 30 Mai subliniază importanța întrevederii Grandi-Eden dela Londra, privitoare la aplanarea conflictului anglo-italian și reluarea bunei amicitii întrerupte de ostilitățile italo-abisiniene.

Ziarele cred că așa cum e pornită treaba, va ajunge foarte curând la țelul urmărit: reconcilierea.

BERLINER TAGEBLATT din 29 Mai scrie: „Anglia voeste și ea să reia vechia amicitie cu Italia, fiindcă în ultimul consiliu de miniștri, majoritatea membrilor guvernului s'au pronunțat pentru încercarea unor tratative directe anglo-italiene; mai ales că Grandi l-a asigurat pe Eden că Mussolini înțelege să respecte interesele britanice în imperiul colonial, precum făgăduiește să colaboreze la noua orânduire europeană și la pactul mediteranean. Așa începută treaba, credem că se va ajunge la un sfârșit dorit de ambele tabere“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 30 Iunie, publică știrea că guvernul argentinian a dat instrucțiuni ministrului său la Liga Națiunilor să se împotrivescă la recunoașterea anexiunii Abisinie de către Italia, „dar, adaugă ziarul, aceasta este o manevră a Angliei, ca să obție unele concesiuni din partea lui Mussolini, privitoare la condițiile de reconciliere anglo-italiene.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 30 Mai publică următoarele:

„Străduințele lui Mussolini pe lângă Anglia, se continuă după un plan stabilit. După cucenirea Abisinie, cuvântul securității rețelei de comunicații și-a căpătat importanța pe care o are mai de mult pentru Anglia. Politica drumurilor de legătură se așează cu aceleași drepturi lângă politica europeană a acestor țări. Cazul se arată suficient de clar și de simplu pentru Italia. O adevărată securitate nu poate să se asigure decât printr'un modus vivendi cu Imperiul britanic. Scopul îndepărtat este restabilirea prieteniei tradiționale cu Anglia. Căci ne îndoim că o politică italiană care ar tinde spre dificultăți ce s'ar face Angliei, ar constitui o alternativă

bună la ceva. Pe de altă parte, în Anglia scopul ultim e înlăturarea oricărei amenințări posibile pentru Italia. Drumul spre prietenie însă nu e atât de simplu din această parte.

„E în interesul Italiei, ca evenimentele din timpul iernii să fie curând uitate, dar englezii se simt provocați în așa măsură încât nu pot încă uita. Ambasadorul Grandi, după ocuparea Addis-Ababei, a avut prima convorbire cu ministrul de externe englez și propunerile lui Mussolini aduse de acesta au fost prezentate cabinetului englez. Mussolini, printr'un interview, a pregătit opinia publică și nu se greșește dacă se afirmă că ministrul Eden a aprobat împrejurările acestui interview. Căci corespondentul diplomatic al lui „DAILY TELEGRAPH”, care a acceptat invitația la Roma, poate fi considerat ca un om de încredere al lui Eden, pe care l-a întovărășit de ani de zile în călătoriile sale prin capitalele europene. În tabloul general cadrează și desmințirea lui TIMES de a fi primit și redactorul său diplomatic o invitație la Roma. Căci TIMES a condus la timpul său campania de presă contra planului Hoare-Laval.

„În tabloul general cadrează și faptul că „LE POPULAIRE”, viitorul ziar guvernamental francez, întovărășește cu comentarii nu tocmai binevoitoare, străduințele lui Mussolini în jurul Angliei și în jurul ridicării sancțiunilor“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 31 Mai publică, sub titlurile: „După demersul Argentinei”, „Mussolini întărește străduințele sale”, și „Cerruti la Quai d'Orsay”, „Parisul eludează”, următoarele:

„Părerea că demersul argentinian ar fi fost concertat cu Italia, se desminte după vizita ambasadorului Cerruti la Quai d'Orsay. Se spune că ambasadorul italian ar fi foarte neliniștit despre demers. Nu e nicio îndoială că la votarea celor 52 de State ale Societății Națiunilor, situația Italiei s'ar constitui și mai defavorabilă, deoarece Statele mici și mai ales cele fanatice vor putea lua cuvântul în această adunare. Se amintește de marele succese pe care le-a avut Anglia la prima adunare generală, în favoarea politicii sale sancționiste printre micile State. La Paris se crede că Italia va avea în asemenea împrejurări foarte puține șanse de a obține o ridicare a sancțiunilor.

„Guvernul francez se va pune în legătură cu cel englez, pentru a se sfătui asupra urmărilor ce se pot da demersului argentinian. La Paris lumea e de acord asupra unui lucru, anume: că această intervenție a Argentinei contracarează proiectele de până acum și creează o situație diplomatică, din temelie nouă“.

Presa sovietică.

In numărul său din 29 Mai, PRAVDA, în legătură cu interview-ul dat de către d. Mussolini ziarului englez DAILY TELEGRAPH, scrie:

„În faptul că interview-ul acesta a apărut într'un ziar conservator atât de serios cum este DAILY TELEGRAPH, care a avut mult timp o atitudine atât de dârză antiitaliană, se reflectă de sigur accentuarea tendinței de realizare a unui compromis între Italia și Anglia“.

D. Carol Rodek se ocupă, în numărul din 26 Mai al ziarului IZVESTIA, de poziția Angliei față de actualele probleme internaționale, înregistrează faptul că Germania „face Actul pentru ca să amâne soluționarea problemei zonei remilitarizate din Rhenania” și subliniază că Germania va rămânea în expectativă până ce va vedea hotărîrea ce o va lua Liga Națiunilor în chestiunea agresiunii italiene.

Citând din ziarele engleze câteva pasaje asupra pericolului pe care îl prezintă exemplul succesului agresiunii Italiei, autorul articolului trece la examinarea poziției Angliei față de Italia, și scrie:

„Este curios că tocmai presa adeptilor izolării din Anglia nu spune nimic despre primejdia acțiunii italiene și se face că ia în serios declarațiunea făcută de d. Mussolini cum că Italia se consideră satisfăcută și că este dispusă, sub condițiunea recunoașterii anexării teritoriului Abisinian și a abrogării sancțiunilor, să se reîntoarcă în sânul Statelor europene în calitate de apărătoare fidelă a actualului statu-quo european. Probabil că această parte a presei engleze nu crede astfel de afirmațiuni, ea așteaptă însă desăvârșirea înarmărilor engleze care îi va permite să „discute serios” cu Italia.

„Dacă Italia va deveni din nou apărătoarea graniței italo-austriace și a statu-quo-ului european, se înțelege, că acest fapt nu va ridica prestigiul Societății Națiunilor, vițiat de ceea ce s'a petrecut în Abisinia.

„Europa de astăzi se află în fața unei alternative: sau să creeze un sistem de alianțe militare, cu excluderea anumitor State, sau să realizeze un sistem colectiv de apărare al păcii, fără a exclude pe cei ce doresc în mod sincer să adere la acest sistem. Sistemul acesta nu implică însă soluții dubioase, care permit ca orice Stat, într'un moment de primejdie, să se dirijeze de propriile lui interese. Acest sistem impune obligațiuni ferme. Eșecul Societății Națiunilor în chestiunea abisiniană se explică, nu prin faptul că Liga Națiunilor n'a fost în stare să gireze pacea, ci prin aceea că ea n'a luat la timp măsurile necesare, iar mai târziu, când s'a decis să activeze, reacțiunea ei a fost slabă. Falimentul Societății Națiunilor în chestiunea abisiniană se explică prin aceea că Anglia a fost dispusă să-și apere interesele proprii în Africa și nu interesele păcii în Europa.

„Lumea politică din Europa Occidentală este plină de proiecte de reformă a Ligii Națiunilor. Din proiectele mai serioase, merită să fie luată în seamă ideia încheierii unui sistem de pacte regionale de asistență mutuală pentru eventualitatea unei agresiuni. În esență ideia aceasta este o revenire la planul lui Barthou. Trebuie însă să se ia iar în considerație faptul că, în primul rând, Germania s'a exprimat deja împotriva unui pact regional, prin care s'ar fi garantat pacea în Răsăritul Europei. În al doilea rând, planul Barthou prevedea o legătură între pactul oriental și cel occidental. O astfel de

legătură ar fi existat în realitate, în cazul revenirii la pactele regionale, și între pactul Oriental și pactul de garantarea păcii în bazinul Mării Mediterane, deoarece într'un astfel de pact ar fi avut o deosebită valoare chestiunea, dacă statele mici și chiar cele mari din bazinul Mediteranei și-ar fi putut asigura un ajutor economic din partea Europei Orientale. Așa fiind, pacea va fi indivizibilă, ori pacea nu va fi de loc. Pactele regionale trebuie concordate cu regulamentul general al Ligii Națiunilor, care trebuie să cuprindă angajamente precise. Orice încercare de a se crea pacte regionale parțiale, înseamnă să se lase o poartă prin care se va strecura războiul, spre a deveni apoi un războiu general.

„Oricine, care nu vrea să-și ascundă capul în nisip, trebuie să conchidă că experiența abisiniană a demonstrat temeinicia următoarei teze: nicio putere nu este în stare să-și garanteze pacea. Un stat atât de puternic, cum este imperiul Britanic, care dispune de un imens material tehnic și omenesc, de o armată de peste un milion de oameni, de o flotă de prim rang și aviație puternică, o astfel de putere n'a fost în stare să-și garanteze căile sale de comunicație.

„Anglia n'a voit să ia asupra sa niciun fel de angajamente serioase și concrete. Astăzi Anglia nu mai este sigură de propria ei securitate. Ea n'a reușit să astâmpere pe agresorul italian; astăzi ea se teme de o eventuală înțelegere între imperialismul italian și cel german, de care înainte nu avea nicio teamă. Este însă clar că dacă n'ar fi existat pericolul agresiunii germane, imperialismul italian nici n'ar fi întârziat să provoace Marea Britanie. O astfel de provocare a fost posibilă numai din cauza acțiunii imperialismului german, acțiune care era privită de Marea Britanie ca neprezentând niciun pericol pentru ea.

„Dacă astăzi Anglia nutrește, afară de ideia unui compromis cu Italia, cu scopul de a concentra forței care ar fi putut fi opuse Germaniei, și un proiect cu totul opus în sensul că pentru a se asigura împotriva agresiunii italiene, Anglia trebuie să accepte un compromis cu Germania, apoi această atitudine prezintă cele mai mari primejdii atât pentru pacea generală cât și pentru însăși Marea Britanie. Orice compromis între Marea Britanie și Germania ar fi născut în statele amenințate de agresiunea germană o convingere că Marea Britanie este un dușman al lor”.

„Englezii se laudă că nu se conduc în politică de logică ci procedează dela caz la caz așa cum le dictează interesele. Dar, faptul că logica nu este recunoscută, nu înseamnă însă că ea nu există. Și există nu numai logica de raționament ci și o logică a faptelor. Este necesar ca în acest moment grav, toate puterile să reflecteze asupra acestei logici a faptelor, să înțeleagă necesitatea luării unor măsuri generale de apărare a păcii și să recunoască imposibilitatea de a te izola în propria casă, în dorința de a te ascunde de pericolul războiului. Dacă cel puțin statele europene vor înțelege acest lucru, atunci mai este încă timpul să se ridice un zid împotriva pericolului de războiu”.

EVENIMENTELE POLITICE DIN AUSTRIA

Presa franceză.

LE PETIT JOURNAL din 27 Mai publică ca încheiere a unei anchete întreprinse la Viena, următoarea relație a d-lui Stanislas de La Rochefoucauld, trimisul special al ziarului în capitala Austriei:

„Înțelepciunea d-lui von Schuschnigg a reușit să salvgardeze opera lui Dolfuss. Privită din afară, situația pare a fi pe cale de normalizare. Care să fie explicația situației turbure de astăzi? Indiscutabil, divergențele în sânul frontului patriotic contribuie să creeze această atmosferă de neîncredere. Cancelarul a reușit să mențină ordinea în Austria, dar nu a parvenit încă să creeze o mistică națională comună partidelor de guvernământ. Ultima remaniere ministerială pune în lumină această stare de lucruri.

„Toată lumea pare convinsă în Austria că prințul Starhemberg nu va stârni pentru moment, greutăți guvernului. Totuși, reforma militară a d-lui von Schuschnigg a provocat nemulțumiri. Guvernul von Schuschnigg a reușit acest lucru, rar la epoca noastră, de a echilibra bugetul. El se poate fâli de a fi îmbunătățit situația financiară și economică a țării. Dar totul este relativ. Mai sunt încă astăzi circa 350.000 șomeuri, care, evident nu sunt șampioni ai regimului actual. În realitate partidele sunt astăzi cristalizate în Austria. Se evaluează în proporție de 30 la sută partizanii guvernului, creștini, socialiști și membri ai „Heimrehrului“. Opoziția socialiștilor și a național-socialiștilor reprezintă circa 40 la sută din populație. O fracțiune ar adera guvernului, totuși nu este exclus, în cazul unor alegeri generale, ca majoritatea să revie național-socialiștilor.

„Pesimiștii afirmă că dacă s'ar organiza un plebiscit în Austria, țara s'ar pronunța pentru alipirea la Germania. Cifrele aproximative date mai sus, nu îngăduie această afirmare.

„Totuși această ipoteză ar putea deveni o realitate, dacă ținem seamă de sumele enorme pe care guvernul german le-ar cheltui în cursul campaniei. Intr'o țară săracă ca Austria banul este atot puternic. Pe de altă parte, este probabil că dacă s'ar cere poporului să se pronunțe asupra restaurării Habsburgilor, legitimiștii ar obține cel puțin, o puternică minoritate. În realitate, Austria nu a parvenit încă la o situație stabilă. Ea continuă a fi în căutarea unei rațiuni valabile de existență. De aceea ne putem întreba dacă încoronarea lui Otto de Habsburg, la Viena, nu-i va da în fine, cimentul național dorit. Mulți nutresc această convingere și în deosebi majoritatea membrilor ministerului actual, dar ei nu vor să se expună unei intervenții armate a Micii Înțelegeri. Svonul circulează cu insistență, cu toate că nu a fost desmințit de guvernul interesat, că Praga nu s'ar opune unei restaurări monarhice. Dimpotrivă, Belgradul, este hotărât contra. Oricum ar fi, unul din principalele merite ale Cancelarului, este de a fi luat inițiativa unei

apropieri cu Cehoslovacia. Austriacii însă mai nutresc resentimente față de cehi, astfel că îmbunătățirea raporturilor lor nu poate fi decât treptată.

„De pe acum se aduc învinuiri guvernului austriac, pentru atitudinea sa pro-italiană, cu toate că ea reprezintă cea mai bună garanție a independenței Austriei. Trupele germane nu ar întârzia să treacă frontiera, dacă nu ar ști că d. Mussolini este hotărât să apere cu armele integritatea republicii federale. Dar tocmai pentru a nu servi propaganda nazistă, guvernul austriac are tot interesul de a îmbunătăți raporturile sale cu celelalte State succesoare ale monarhiei austro-ungare. Astfel el va fi ferit de critica de a fi manevrat exclusiv de Italia.

„D. von Schuschnigg are dreptul la recunoștința Europei, pentru inteligența cu care orientează diplomația țării sale. Fie ca tensiunea italo-engleză să nu îngreuiască sarcina sa. În domeniul interior îi rămâne, evident, să creeze o mistică națională. Poate însă există o mistică în afară de restaurarea Habsburgilor?

„Austria deposedată de vechile ei bogății, merge fatal spre monarhie. Ar fi de altfel cel mai bun mijloc de a ralia pe socialiști, această fracțiune care își îndreaptă privirile spre Germania, în lipsa altei speranțe. De sigur, o monarhie nu ar realiza problema economică, mai ales dacă Mica Înțelegere s'ar folosi de aceasta, pentru ai pune obstacole în cale.

„Prin urmare, ar fi o nebuinie pentru guvernul austriac, dacă ar încerca o restaurare fără consimțământul Micii Înțelegeri. Din fericire, el nu se gândește la aceasta. Cea mai bună soluție ar fi menținerea regimului actual. Din nefericire, în ciuda calităților eminente ale d-lui von Schuschnigg, îl cred incapabil de a se opune, cu timpul, puterii de atracție ale hitlerismului“.

Călătoria cancelarului Schuschnigg la Roma este pusă în legătură, în comentariile ziarelor din 3 Mai, cu anumite planuri de restaurare în Austria.

In ECHO DE PARIS d. Pertinax relatează, cu rezervă, unele informații ce ar proveni din cercuri ale Micii Înțelegeri, spunând că d. Schuschnigg ar fi definitiv câștigat ideea restaurației și că s'ar afla în Italia pentru a învinge șovăirile d-lui Mussolini. După d. Pertinax, beneficiarul unei restaurări ar fi Berlinul.

L'OEUVRE crede că chestiunea Habsburgilor va fi debătută între d-nii Schuschnigg și Mussolini. Cât privește chestiunea restaurării în sine, scrie:

„La 20 Mai Viena a trimis tuturor agenților ei din străinătate, o circulară secretă, prin care cerea să se informeze despre sentimentele diferitelor guverne, față de restaurare, asigurându-le că, în cazul restaurării, d. Schuschnigg va putea să mențină absolută ordine pentru simplul motiv că 99 la sută din populația austriacă ar fi monarhistă“.

Ziarul crede că Berlinul ar avea foloase din restaurare.

„Berlinul va face din Habsburgi slujitori credincioși, sau va profita pentru a realiza Anschlussul, sub pretextul turburărilor ce vor izbueni, de bună seamă, drept consecință a restaurării“.

LE POPULAIRE declară:

„In dosul Anschlussului, ea și în dosul restaurării, e războiul. Nu rămâne decât o singură soluție: restabilirea democrației în Austria și un guvern având o largă bază populară, solidaritatea economică între Austria și țările dunărene și balcanice“.

Presa engleză.

MORNING POST din 27 Mai este informat din Viena că s'a ajuns la un compromis între guvern și forțele

Heimwehr-ului, prin care d. Boar-Barenfels, noul vice-cancelar și comandant al frontului miliției, va fi unul dintre cei doi șefi noi ai statului major al Heimwehr-ului.

„Acest lucru, adaugă ziarul, împreună cu amănunțele respective, a fost făcut cunoscut prin două comunicate, unul emis de către departamentul presei Heimwehrului și altul de Agenția oficială austriacă de știri“.

TIMES din 28 Mai publică o corespondență din Berlin, pe care o redă sub titlul: „Germania pândește mișcările din Austria“. In această corespondență se relevă faptul că Germania urmărește, cu multă atențiune și interes, mișcările din Austria, în ciuda indiferenței aparente, indiferență „ce nu reflectează nici de cum adevăratele sentimente ale regimului național-socialist“.

TURBURĂRILE DIN PALESTINA

Presa engleză.

Situația din Palestina dă loc la articole de fond, în toate ziarele engleze discutând situația grea în care este pus guvernul englez față de cele două națiuni antagoniste.

DAILY MAIL din 27 Mai, scrie în editorial că „actualul guvern britanic merită toată simpatia în sarcina dificilă pe care o are de a restabili ordinea în Palestina, când e pus față în față cu dilema imposibilă a două făgăduieli contrarii date de predecesori“.

„Turburările din Palestina, adaugă ziarul, s'a un iscat din cauză că țara a fost promisă la două rase diferite, arabilor care constituie trei sferturi din populație și care din punct de vedere istoric au o prioritate incontestabilă în garanțiile primite, și evreilor sioniști“.

DAILY HERALD, cu aceeași dată, scrie că guvernul trebuie să se poarte cu popoarele din Palestina în așa fel încât să nu facă nicio distincție de rasă, având răspundere atât față de evrei cât și față de arabi.

MANCHESTER GUARDIAN din 27 Mai, descrie situația din Palestina, arătând măsurile serioase pe care le ia guvernul spre a restabili liniștea.

Presa franceză.

L'OEUVRE din 27 Mai scrie, că turburările din Palestina sunt sprijinite de Roma și Berlin.

„In Palestina, scrie ziarul, omul cel mai important, care conduce întreaga acțiune de revoltă arabă, este emirul Sheikib Arslan. După lungi negocieri cu Roma, și după ce a câștigat pentru cauza sa opinia publică din Statele-Unite, emirul a socotit că situația este destul de favorabilă pentru a ataca Anglia în țara în care se înfruntă 300.000 de evrei cu 700.000 de arabi“.

Ziarul reproduce apoi o declarație făcută de emirul Sheikib Arslan unui ziar din Geneva:

„Măsurile de moderațiune pe care d. Mussolini le-a luat în Lybia, ne-au împăcat cu Italia. De azi înainte Italia se va opune iudaizării Palestinei și va cere independența integrală a Siriei. In ultimul timp am urmat o politică pasivă, pe care o cer interesele naționale“.

Presa germană.

Presa germană a urmărit cu atenție desfășurarea turburărilor politice din Palestina, susținând că arabii autohtoni duc o luptă de apărare a drepturilor lor împotriva evreilor uzurpatori.

Astfel, BERLINER BÖRSEN ZEITUNG, din 27 Mai, în editorialul, intitulat: „De ce e vorba în Palestina“, analizează evenimentele politice și situația palestiniană, și încheie, susținând:

„In Palestina predomină astăzi caracterul curat național al revoltei arabe și Anglia are azi o grijă mai mult pe cap, care îi turbură socotelile și acțiunea ei politică și așa, destul de încureată din cauza chestiunii abisiniene, slăbindu-i puterile de reacțiune contra Italiei triumfătoare“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER, din 27 Mai, scrie că Anglia aduce Italiei grave învinuiri de uneltire în războiul de guerrila arabo-evreesc din Palestina, iar Italia protestează și le respinge cu indignare.

BERLINER LOKAL-ANZEIGER din 26 Mai comentează astfel turburările din Palestina:

„Din dezordini anti-evrești s'a ajuns acum la o răscălare antibritanică. Acesta este lucrul cel mai de seamă; iar turburările găsesse interes nu numai la Roma și la Moscova, ci în toată lumea.“

„Anglia știe că în Palestina își apără o poziție hotărtoare pentru Orientul apropiat. Anglia apără în Palestina nu numai conducte de petrol, baze de aviație și interese economice, dar și flancurile canalului de Suez, situația în Mediterană, căile maritime ale imperiului, căile aeriene spre India și Africa-de-Sud.

„Toate acestea dau turburărilor din Palestina un caracter politic mondial. În dosul rebelilor din Palestina stau astăzi Statele și popoarele arabe, care se găsesc loalaltă, în chip tot mai lămurit, pentru realizarea unui bloc pan-arab, și cel puțin, pentru realizarea unui bloc anti-european“.

DIE DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ din 27 Mai scrie următoarele:

Dreptului asigurat evreilor, cărora li s'a făgăduit în declarația Balfour, Palestina, ca țară proprie, se opune dreptul de apărare națională al arabilor. Cele două

drepturi se ciocnesc. Din aceste date ale problemei s'au desvoltat în mod intelectuabil rezultatele de azi.

„Desigur, că evreii se pot referi la declarația Balfour. Dar acest drept nu a schimbat nimic din atitudinea populației arabe băștinase, care consideră tot mai mult acest drept ca o tăgadă a drepturilor sale asupra pământului.

„Nu trebuie să se piardă din vedere că frontul care pune față în față pe evrei și arabi, depășește cu mult Palestina. Arabii din Palestina se bucură de simpatia fățișă a arabilor din întregul Orient apropiat. De asemenea, evreii din Palestina se bucură de ajutorul evreilor din Europa și America.

„Între aceste două fronturi stă Marea Britanie, ca putere mandatară, iar situația ei nu este nici simplă, nici de invidiat. Ea are sarcina de a juca rolul unui judecător imparțial într'un conflict în care se împletesc drepturi vechi, cu promisiuni noi. Situația este cu atât mai grea, cu cât Anglia nu ar vrea să supere niciuna dintre părțile care stau la spatele celor două tabere din Palestina“.

PROBLEME EUROPENE

CHESTIONARUL BRITANIC

MORNING POST din 25 Mai analizează opinia manifestată de presa germană în privința coloniilor, deducând că ziarele Reich-ului caută să-și familiarizeze cititorii cu ideea că redarea coloniilor este și practică și necesară.

Ziarul relevă unele argumente prin care Anglia este acuzată că are „o atitudine nesatisfăcătoare până la cel mai înalt grad și oarecum imprudentă“ Iar mai departe adaugă: „Conservatorii conduc o propagandă destinată să micșoreze importanța problemei ba chiar să-i ignoreze existența“.

TIMES din 26 Mai, referitor la răspunsul Germaniei la chestionarul britanic, e informat de corespondentul său din Berlin că el nu va fi dat mai înainte ca noul guvern francez să fi făcut o declarație asupra politicii sale viitoare.

„La Berlin se consideră că deși chestiunile au fost puse de Marea Britanie, totuși unele puncte privesc mai mult Franța. Acesta este cazul cu situațiunea din Europa Centrală.

„Se observă că deși pactul franco-sovietic nu este menționat în chestionar, el constituie un fapt de o importanță vădită în mersul afacerilor europene și de aceea va depinde foarte mult de atitudinea pe care o va avea noul prim ministru francez față de el“.

DAILY TELEGRAPH din 29 Mai este informat din Berlin că și d. dr. Schacht s'a alăturat la ideea revendicării coloniilor, aprobând campania de propagandă internă pe care o face Germania pentru recăpătarea lor.

Ziarele engleze se ocupă de asemenea și de vizita pe care Von Ribbentrop o va face la Londra. Astfel:

MORNING POST din 28 Mai, scrie că guvernul britanic este împărțit pe chestiunea raporturilor Angliei cu Germania. O parte dintre miniștri sunt partizani ai unui pact anglo-franco-german, pe când ceilalți, în frunte cu ministrul de externe, socotesc că nu trebuie să se lase Germaniei mână liberă nici în Europa Centrală și nici în răsărit.

ORGANIZAREA BAZINULUI DUNĂREAN

NEUES WIENER TAGBLATT din 30 Mai publică un articol de profesorul Elemer Hantos, în care scrie între altele:

„Basinul Dunării mai formează și astăzi obiectul de tendințe de egemonie unilaterale.

„Concurența marilor puteri în Basinul Dunării conține mult din materialul explozibil care odinioară a dus la Sarajevo.

„După eșecul tuturor încercărilor marilor puteri cu privire la noua orânduire în Basinul Dunării, popoarelor dunărene nu le rămâne altă cale, decât să realizeze ele însăși această nouă orânduire“.

POLITICA EXTERNĂ A U. R. S. S.

MANCHESTER GUARDIAN din 27 Mai, primește următoarea corespondență telegrafică din Moscova:

„Socotind că Germania constituie cea mai mare primăjdie pentru pacea europeană, Kremlinul, insistă asu-

pra unui compromis cu Italia. Se spune chiar că Rusia Sovietică ar accepta o alianță cu d. Mussolini, în cazul când s'ar ajunge la o înțelegere anglo-germană.

„Se va încerca totuși, mai înainte, după cum scrie d. Radek în ISTVESTIA, organizarea unei securități colective, prin pacte regionale, acestea fiind singurul mijloc de a menține pacea, mai ales că Anglia, cel mai mare imperiu din lume, n'ar putea să-și apere singură interesele contra primejdiei italiene.

„Totuși, o înțelegere anglo-germană, ar isca dușmănia tuturor țărilor care se tem de agresiunea germană“.

MORNING POST din 28 Mai ocupându-se de declarațiile d-lui Radek din ISTVESTIA, publică cu această ocazie și un editorial în care arată că o înțelegere anglo-germană ar avea ca efect împingerea Rusiei Sovietice, în brațele Italiei. Constată că îndeplinirea unui asemenea lucru, „ar provoca mare consternare în rândurile sancționiștilor englezi“.

DAILY HERALD din 28 Mai desminte svonorile că guvernul sovietic ar avea vreo intenție să cadă la un compromis cu Italia.

„Din contră, a doua corespondentul diplomatic al ziarului, sunt informat din cea mai sigură sursă, că guvernul sovietic va continua să facă tot ce-i stă în putință, pentru a întări Liga Națiunilor și securitatea colectivă“.

UN ZIAR SOVIETIC DESPRE POLITICA EXTERNĂ A GERMANIEI

PRAVDA din 25 Mai, sub titlul: „Planul german de pace“, aruncă o privire asupra politicii externe a Reichului, spunând între altele:

„Încă din 1914, în ajunul războiului, Germania, oferea Franței, prin ambasadorul său Cambria, „un plan de pace“, prin care cerea o posibilitate de expansiune pentru imperialismul german. Astfel, Anglia și Franța, tre-

buiau să-și dea adeziunea la pretențiunile agresive ale imperialismului german.

„Fascismul german, odată cu venirea sa la putere, și-a manifestat tendințele expansioniste spre estul european, cu scopul transformării țărilor mici în colonii germane. Ideea de bază a planului de pace fascist este de a-și suprima dușmanii unul câte unul. Această idee o găsim în manevrele politicii externe germane.

„Socotind Franța ca unul din cei mai aprigi dușmani, diplomația germană încearcă să zdrobească sistemul francez de alianțe militare în Europa.

„Carl Hanshoper, unul din consilierii lui Hitler, consideră necesitatea supunerii de către imperialismul german, a ușurătoarelor țării: Austria, Elveția, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Jugoslavia, Bulgaria, Grecia și chiar Turcia!

„Spiritul în care este dusă propaganda fascistă se poate vedea din faptul că Franța este considerată ca dușmanul de pe acum al Germaniei, iar cu toată înțelegerea ce există cu Polonia, teritoriul din stânga Vistulei este însemnat pe hărțile germane ca fiind „un teritoriu german, sub suveranitatea polonă“.

„Pe hărțile „pământului poporului și culturii germane“ figurează programul anexiunii imperialismului german: astfel se văd Polonia și România, Memelul, Lituania, Letonia, Ucraina Sovietică, mare parte din Bazinul Danețului și chiar Leningradul, aceasta în baza întrebunțării acolo a limbii germane.

„De sigur că limba lui Goethe și Heine, a lui Marx și Engels este studiată în Uniunea Sovietică și este chiar de mirare că poftetele fascistilor germani se limitează numai la teritoriile arătate.

„Din cele expuse mai sus se vede cât de clar este scopul imperialismului german: luptă pentru hegemonia mondială, planul de pace fascist fiind o încercare de a creea o atmosferă favorabilă pentru hegemonia germaniei în Europa. Iar metodele de luptă se înfăptuiesc după un program tradițional: În primul rând plângeri, apoi intimidări și șantaj, iar în cele din urmă războiu“.